

נסיונות מקילות...

לילה אחד, בשעה שלקוחות "הינגא" באר"י, בתל-אביב, נהגו מן התיים, הופיע במקום פקיד מטעם משרד האוצר, יהודה אלחסידי, שבא לבדוק אם כרטיסי הכניסה, הנמכרים לחסידי המקום, נושאים עליהם את הבולים הדרושים, בהתאם לחוק.

לא מכבר עמד הפקיד בפני כבי' השופט מסלון, כנאשם בהוצאת שם רע על המלצר אלפרד לייב, העובד ב"הינגא". לא הר שאלחסידי נמצא חייב, קנס אותו השופט מסלון ב-500 פרוטה, באורח סמלי, וזה משום שביט המשפט מצא, כי יש נסיבות מקילות לפרשה: "העמדה העוינת, שהציר בחר רוחש בדרך כלל לפקיד משרד האוצר". כפי שסיפרו עדים, ניגש באותו לילה הפקיד לאחת השלתנות, בה בשעה שהמלי צר לייב דיבר עם הלוקחות הפקיד דחה את המלצר הצדה וביקש לבדוק את כרטיסי הכניסה. המלצר הגיב כפי שהגיב, ועל כך כינה הפקיד את לייב "טפס גדול", "חמור" ועוד.

מעשה זה איננו הולם תפקיד של פקיד ממשלתי — קבע השופט, אך הוא גם ידע להעיר, שבית המשפט "מבין לרוחו של הנאשם, שהכיר בעבר את "הינגא" באר"י כמקום, אשר אין מקפידים בו על חוקי הבולים". בדרך כלל, היה כבי' הפקיד סבור, כי הודושה בין הפקיד והמלצר לא התנהל באווירה ידידותית וגבולמנית. האוצר שילם את הקנס.

עורך ברולים וכתב

רבות מדברים כיום, בארץ, על עסקים שחורים, המתנהלים על ידי החברות הגדולות. סולל בונה, "המשביר" ודומיהן, מה הפלא, אם סוחר תל-אביבי נענה בחיוב להצעה, לקנות ברולים מן העורך של "סולל בונה"?

כשהשמיע עדותו הסוחר ובעל בית המלאכה יצחק גורושטיין, בפני השופט התימגורי סיפר, כי הוא נתן מפרעה של 1.100 לירות למציע י. כ. (הנאשם). הוא חיכה לסחורה, חיכה, עד שנתברר לו, כי הוא נפל קרבן לרמאי, מאחר שהאיש, שהציע לו את הברזל ממחצני "סולל בונה", אינן לו כל קשר עם החברה הג'יל.

אולם, עד אשר הצליח המתלונן לברר את הדבר עברו חודשים. מדוע? משום שהוא פנה ל"סולל בונה" בשאלה, אם האיש, שקיבל ממנו את הכסף, רשאי למכור את העושים, ולא קיבל תשובה בכלל. לעור מת זה, הודיעה החברה כעבור כמה שבועות ישר למשטרה על העניין...

עתה, יצטרך הנאשם לתת הסבר בבית המשפט, לכמה שאלות כגון: מה קרה עם הברולים, שהוא הבטיח לסוחר? ומה — עם המפרעה של 1.100 לירות? וכמו כן,



דבורה שלונסקי, רכנית דיסקונט של שטון

מנין לו, לנאשם, כי ההוא עובד בחברת "סולל בונה" ורשאי למכור את "העושים" שלה, בו בזמן שהחברה איננה יודעת על כך. בלשון החוק, מוגדרים כל הסיכומים הללו כמשפט אחז: "הוצאת כסף בטענות שוא..."

סתורי הנעל הבודדת...

אשה מה"חברה הגבוהה" בתל-אביב, הידועה בגלל מכונת ההור של בעלה, בעל החשבון הגאה בבנק, והופעותיה רבות הרושם במסיבות קוקטייל, נתבקשה, הש" בוע, על ידי שופט שלום להוכיח, שלא היה בדעתה לגנוב נעל אחת מתוצרת סלון "רות". האשה הביאה הוכחות כגון: "וכי למה לי נעל אחת, היכול מישהו להשתמש בגעל בודדת?": או: המצב הכלכלי שלי מרשה לי לרכוש עשרים זוגות נעלים".



פרנציסקה טאבורסקי, גרפולוגית תעודות של אוניברסיטה

אך השופט לא קיבל את כל אלה וקנס אותה ב-40 לירות, וכן חיבה בערבות של מאתיים לירות, להתנהגות טובה במשך שנתיים.

כפי שסיפר לבית המשפט סמל המשט"ר רה אליעזר ארנשטט, באה הנאשמת לסלון הנעלים "רות" וביקשה לראות נעלים. המוכרת הראתה זוג אחר זוג, אך האשה ביקשה, שחוספיף להראות לה עוד דוגמאות ברגע אחד, כאשר המוכרת עלתה על סולם, כדי להוריד קופסה, הגיע לאזניה רשרוש חשוד. המוכרת הציגה אחרונת וראתה, כיצד תוחבת הקונה אל סלה נעל אחת, שהיתה מונחת על השולחן כדוגמה. ירדה המוכרת מהסולם והראתה לקונה את זוג הנעלים, מבלי לומר דבר על הסל, כי ביקשה לראות מה יהיה בסופו של דבר. האשה סרבה לקנות את הנעלים המוצעות ויצאה מהחנות עם הסל בידה. רצה אחריה המוכרת, תפסה את הסל והוציאה מתוכו את הנעל הבודדת, לעיני יתר עובדי החנות ועוברים ושבים...

דרכי חיים

האם הרחמייה

לפני 11 שנה הופיעה אשה זקנה וכפוסה בשער בית-הסוהר ביפו, כשבידה ביסקויטים ושוקולד. השומרים הערבים חקרוה, ומשלא גילו לאיזה אסיר היא דואגת, הביאה אל המנהל הבריטי. שם נתברר, כי דבורה שלונסקי, שהיתה אז סבתה בת 69, שמה לה מטרה בחיים: לדאוג לאסירים.

"לא איכפת לי אם דוגנו בעוון שוד, גניבה או הכאה, הם כלם בני-אדם, וצריכים לדאוג להם כמו בני-אדם!"

בפני הגיון כזה לא עמד גם המנהל הבריטי. הוא נתן הוראה בלתי רשמית ל"שופטים", לתת לרבנית להיכנס בכל שעה שתרצה.

במרוצת הימים הפכה "הרבנית" דמות ידועה לאסירים, כל מי שהיתה לו טינה אל החברה, כל מי שכרסמה בלבו המרירות נותרך לכמה שעות, וכשהופיעה הזקנה הכ" שופה במעילה השחור, כשעל שרוולה סרט כחול, ועליו רקומים מגן-דוד לבן והמלים "הרבנית שלונסקי".

הזמנים סערו, אך הרבנית לא סרה מדרכה. הערבים בימי המאורעות, ה"כל" יזוח" בימי המצב הצבאי — כולם נכנעו לדרכי הספתה. מחסומי תיל לא הפחידוה. בכל יום ששי, בדייקנות של שעות, הופיעה הרבנית השוקולד והביסקויטים.

האנגלים הבינו. כשקמה מדינת ישראל, הכירה היא והרבנית שלונסקי, זו בוו, כשני מוסדות הקיימים בזכות. מדי שבוע בשבוע, הופיעה הזקנה בבית-הסוהר

ביפו, כשבידה שוקולד וביסקויטים, שקנתה אותם ברשיון מחלקת האספקה, בפרוטות שקיבלה מידי אורחים רחמנים. עד שפרץ השבוע סכסוך בין שני המוס"ד זות. ביום הששי, יום הופעתה הרגילה, לא הספיקה הזקנה לחלק את תשורתיה.

כשהופיעה שנית ביים הראשון, לא נתנו לה הסוהרים להיכנס. "לא ניתן לה להיכנס יותר מאשר פעם בשבוע", הסביר שמואל ("סאם") יובב, מנהל בית-הסוהר. לדעתנו, גם זה מיותר, כי תזונת האסירים מספקת אולם אנו נותנים לה לחלק את מתנותיה, בהתחשב בגילה. אך לא יותר מאשר פעם בשבוע..."

"אני אלתם על זכותי!" מבטיחה הרב"נית (דודתו של המשורר). "האסירים זק"רים לאם רחמינה. האנגלים הכינו זאת, מדוע לא יבינו היהודים?"

יש בה אשה'

בשבוע שעבר, הופיעה במטה המשטרה, במחוז תל אביב, אשה כבת 43 וביקשה לראות את אחד הקצינים האחראים של מחלקת החקירות. האשה נתקבלה והציגה את עצמה: פרנציסקה טאבורסקי, גרפולוג מקצועי, עולה חדשה, איננה עוסקת כרגע בעניינים של כוחות נסתרים, אולם בקיאה במדע זה. היא מתגוררת בעפולה, נמצאת כעת אצל קרובים, ברחוב יונה הנביא 10 בתל אביב. כדי שלא יחשבוה אחת מאותן המכשפות רודפות הבצע, הציגה האשה תעודות גמר של אוניברסיטאות, מכוני אוקולטיים, גרפולוגיה, וכן אישור מטעם מטה המשטרה של אחת מארצות אירופה, כי עד צאתה לישראל הועסקה שם כמומחית.

"מה רוצונית?" שאלה הקציין והאשה השיבה: "פרנסה". גרפולוגיה הוא, כידוע, אמצעי בו משתמשים לפעמים חוקרי משט"רות. אולם נוכח העובדה, שבארץ מתהלכים בימים אלה פרופסורים שונים לסוגיהם הרבים, העלה הקציין חיוך של ביטול, נתן מבט של דרך ארץ במסמכים שלפניו וא"מר, כי הוא איננו סבור, שתימצא במשטרה עבודה למען פרנציסקה טבורסקי.

ישבה האשה שקועה במחשבות, כאילו אמרה: "כן, קשה לחיות, ומנין לוקחים פרנסה?" ואמרה מתוך אכזבה: "...והרי יש בכל זאת דברים, שאני יכולה לגלות, לעזור בהם... הנה, למשל, בימים אלה תהיה אצי-לנו רעידת אדמה. האם אתה יודע זאת? ובכן, לא, אינך יודע, אבל אני יודעת..." מובן, כי הנסיון לנבא עתיד קלקל את הכל... הקציין ביקש מעתה לשלוח מעליו. האשה הלכה.

אותו לילה אירעה רעידת האדמה. נזכר הקציין במעשה, והדבר לא נתן לו מנוח. אמנם, לא האמין גם אז, כי בשר ודם יכול לנבא עתידות, אך שוב היה במקריות הזאת משהו, שהזכיר לו מחדש את הפ"גישה מאתמול. קרא לאשה שנית, הגיש לה כמה כתבי יד ושאל: "מה תוכלי לספר לי על האנשים הללו?"

הציגה האשה בכתב ואמרה במקום: "...האיש שכתב את זה הוא פושע מועד... הייתי אומרת פורץ... אבל הוא חלש אופי. מושפע מאחרים... לעומת זה, הכתב השני הוא של אדם, שאינו פורץ, הוא ודאי רמאי או במקרה האחרון — כייס... יש לו נטיות להתבלט בחברה, להתגדר, להת"לבש הדר..."

הקציין, שהכיר את כותבי המכתבים ידע, כי כל זה מתאים למציאות. ובכל זאת יש בה משהו, חשב בלבו... והפעם, כאשר נסדרו, אמר: "אולי, בכל זאת, תמצא איוו שהיא עבודה בשבילך..."

האנון במושב הזקנים

דוד שטרנהל הוא בן 73 כשנשאל יום אחד על ידי שופט לגילו, (בשעה שעמד וקטרט נגד הרבנות והשלטון במדינה) סרב להשיב. לבסוף "הודה" — "גולדתי ב" 1978...". מאותו רגע ואילך נגרמו צרות לבית המשפט עם הנתבע, דוד שטרנהל, שלא קבל עול המשמעת, דיבר בשטף, המסיר הרצאות על רקבון, פרוטקציה זכו, עד אשר הוכרח לבסוף לקבל סניגור מטעם המדינה...

לדוד שטרנהל זה, המלך הבלתי מוכתר של מושב הזקנים בתל-אביב, היה מה לו-מרי. יום אחד פרסם "כרוז" (בכתב ידו) על אייחסור, השורר ברבנות בארץ ובפרט

בתל-אביב, על השוחד והפרוטקציה השור-רים, כביכול, שם. הוא לא הסך "מחמאות" לשופטי המדינה שהם לדבריו, משוחזרים בדעותיהם.

על כל אלה נתבע הזקן לדון על הוי-צאת דבה ושם רע, דבר שלא דכא את שט"רנהל לגמרי. בדיוק ההפך: הוא צהל ושי-מח על כי יכול הוא לעמוד בטומבוי ולהי-טיף מוסר למדינה. כל משפט היה להר-צאה והיה צורך להפסיקו. ואלם בית המש-טט היה מלא זקנים וזקנות ממושב הזקנים, שבאו להנות מן המחזה: (רוב המאזינים האלה היו חרשים ודברו בקול רם, והיה צורך להוציאם מן האולם). המחזה היה א-רך, בהפסקות, חודשים ולבסוף נקנס שט"רנהל ב-10 לירות. על כך הכריז, כי היה מוכן לשבת בבית הסוהר; מנין יקח תו-שבו מושב זקנים 10 לירות?... איש אר-צו יודע מה אירע עם הקנס, או שמא ישב ר' דוד בבית הסוהר?

הבה נרננה. פרשת המשטטים של דוד שטרנהל כבר נשכחה, הגם שלא נס-תימה. יש לו, דוד, עוד תריסר קובל-נות ותביעות: כאלו המכונות נגדו ואח-רות, בהן הוא טובע. לפי מראו הוא צעיר מן הכתוב בתעודותיו; הוא מלא מרץ וס-עילות צבורית. יש בעיות רבות במושב זק-נים, יש זרמים וכיחונים בבית השקט, שבר-חוב אלנבי בתל אביב. לפני זמן מה, היה צורך להפיל שם את השלטון. ר' דוד עשה את ה"פוטש". בסגנון של יריחו, תקע ר' דוד בשני שופרות: מיד נתכנסו בני מושב הזקנים (140 במספרם) ור' דוד, ש"נחקבל בתשואות סוערות, פתח בשירה בצ-בור: הוא למד את השישים והשישיות את ההמנון החדש שחבר: "הבה נרננה,



דוד שטרנהל, מדך סגנון של יריחו

בני מושב זקנים". (הוא ההמנון המקובל עד עתה בקרב הזקנים). עתה יש לר' דוד משימות רבות. עד תו במושב הזקנים, משמשת נקודת הש"קפה על העולם והחברה, לפיה הוא מוצא את הפגמים. הוא פועל מיד נגד כל אלה ע"י פרסום הדברים ברבים. וזה מביא לע-תים את ר' דוד בפני בית דין...

הארץ

ההתערבות המברעת. אנו מצדנו משתדלים לשרת את ציבור קוראינו על הצד הטוב ביותר, ועושים את המאמצים הגדולים ביותר, כדי להכניס את המקסימום האפשרי של חומר אימפריאליסטי. (חוזר של סעריב לסוכניו).

הריון ממושך. אני חושב שכל ילד צריך להיקרא בשמו, על אחת כמה וכמה ילד שנולד אחרי טיפול של שנתיים בערך. (דברי יוחנן בדר בדברי הכנסת).

מירוצי. המסים אצלנו יש להם טבע: הם הולכים וגדלים בקצב רב יותר מאשר העגב-ניות של ראש הממשלה בנגב. (דברי יוחנן בדר בדברי הכנסת).

(סמואל אייכנברגר, ירושלים)